

tega za kurjavo, napravljanje gorke vode, kuhinjo itd. skrbjeno na primitiven način, vsako leto nastopna množina premoga in sicer :

1.) za kurjavo	94.5 vagonov,
2.) za kopeli, razkuževanje in mala štedilna ognjišča	21 "
3.) za glavno kuhinjo	14 "
4.) za pralnico in sušilnico	5.5 "
5.) za pripravljanje gorke vode za razno porabo	3.5 "
vкуп	138.5 vagonov.

Če se k temu prišteje še ravno toliko premoga, kar se ga sedaj vsako leto potrebuje za električno razsvetljavo deželne bolnice, prisilne delavnice in Leonina, namreč 36 vagonov, porabilo bi se pri sicer enakih okolščinah pri navadni kurjavi 174.5 vagonov premoga.

Ker pa se je v preteklem letu za osrednjo vršbo vseh, že večkrat naštetih inštalacij porabilo le 150 vagonov premoga, se pač mora pritruditi, da parna vršbena naprava glede na velikost bolnice in na množino storjenega ni neekonomična z ozirom na porabo premoga, kakor visoka se ta tudi vidi.

Pa tudi v drugih ozirih se pokažejo gospodarstvene koristi. Ako bi se osrednja kurjava ne bila vpeljala in bi se bile za kurjavo postavile navadne peči, za pripravljanje vode za kopeli pa navadne kopelne peči, in če bi se bile dalje tudi kuhinja in perilnica napravile na navaden način, potrebovalo bi se bilo, kakor se razvidi iz navedene sestave, za celi zavod 375 peči in 37 peči za kopeli. Če se vpošteva čas, ki se potrebuje za donajanje kuriva, dalje za to, da je treba 2—3krat na dan zakuriti, prikladati, snažiti peči, odnašati pepel itd., pač ne bo preveč, če se za zimske mesece računi za poprečno vsakih 25 peči en kurjač. Za strežbo 375 peči moralo bi se torej za tukajšnjo, 7 mesev trajajočo kurilno dobo nastaviti najmanj 15 kurjačev, ki bi z 80 kr. dnevne mezde zaslužili v 210 dneh okroglih 2520 gld. Za pripravljanje gorke vode za kopeli in kar se je še v druge svrhe potrebuje, morale bi biti v službi za vseh 7 bolniških paviljonov, skozi celo leto — nizko računjeno — 4 delavne moči, kar bi na leto prouzročilo zopet 1200 gl. stroškov.

Pač pa se mora pri tem računu vsekako ozirati tudi na to, da bi se dal od zgoraj navedenih stroškov 2520 gld. in 1200 gld., skupaj 3720 gld. vsled izdatnejega izkoriščenja delavcev prihraniti jeden del; vsekako pa bi se za kurjače moralo računati najmanj 2000 gld. in eventualno še daljnih 1500 gld. za strežbo električne razsvetljave, skupaj torej znesek 3500 gld.; poslednja pa bi se potem bržkone ne bila vpeljala. V primeri s sedanjimi stroški za osebje pri strežbi cele kurilne naprave (1 mašinst, 2 kurjača in 2 pomagaja) s skupaj 2280 gl., pokaže se torej pod tem naslovom na prid osrednji kurjavi manjša potrebščina za 1220 gld.

(Dalje sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Mojsterski tečaji pri obrtnem muzeji na Dunaji. Trgovinsko ministerstvo je pri dunajskem obrtnem muzeju upe-ljalo posebne tečaje, v katerih se obrtniki, mojstri in taki pomočniki, ki mislijo začeti na svojo roko, strokovno izobrazujejo. Doslej se vrše taki tečaji za čevljarstvo in stavbeno-mizarsko obrt. Vsi obiskovalci so dobili za obisk teh tečajev znatno podporo in prosto vožnjo. Čevljarstvo je obiskovalo 55 mojstrov in 44 pomočnikov, mej njimi 2 Kranjca, mizarske tečaje pa 13 mojstrov in 27 pomočnikov. Če se pomisli, da se prirejajo ti tečaji šele od leta 1895, je doseženi uspeh gotovo jako znaten.

Kartel avstrijskih cukrarn. Državni zbor je šele lani dovolil visoke premije izdelovalcem sladkorja, tako da lahko sladkor na Angleškem prodajajo za tako ceno, da zdaj tam ž njim svinje pitajo. Navzlic temu so tovarnarji sklenili mej soboj kartel, da podraže sladkor. Še predno je kartel stopil v veljavo, so rafinerji podražili sladkor za $\frac{1}{4}$ gld.!

Splošen shod avstrijskih mlinarjev se bo vršil dne 4. julija na Dunaji. Na shodu se bodo mlinarji dogovorili, kaj da zahtevajo, naj se vlada ozira pri obnovitvi trgovinske pogodbe z Ogersko, saj je prav ta pogodba uzrok, da propada naše mlinarstvo.

Kmetijstvo.

Za sadjarje.

Lansko leto so avstrijski sadjarji čakali veliko presenečenje. Iz Amerike se je pripeljalo na naša tržišča toliko sadja, da naši kmetje svojega sadja niso mogli tako dobro prodati, kakor v drugih letih. Amerikanska jakolka so ceno našega sadja znatno znižala tako, da se prekupcem ni zdelo vredno, pobrigati se za domači pridelek.

Z ozirom na to je štajarsko sadjarsko društvo začelo delati na to, da se domačim pridelkom omogoči konkurenca z ameriškimi. Preiskovalo je razmere in kmalu dognalo, da bi kmetje imeli vzlic ameriškimi konkurenci od sadja še vedno lep dobiček, ako bi mogli doseči, da bi šel v njih žep tisti dobiček, katerega so dozdej spravljali prekupci. Ta dobiček je jako znaten, kakor priča naslednji slučaj. Neki štajarski učitelj se je zavzel za svoje sovaščane in se trudil, da jim pomore, prodati pridelano sadje kar mogoče dobro. Prekupci so kmetom ponujali za jabolka po 2 gld. do 2 gld. 80 kr. za meterski stot, učitelju pa se je posrečilo, priti s kupovalci v dotiko, in ti so jabolka plačali po 3 gld. 80 kr. meterski stot. Ker so kmetje imeli na prodaj 700 meterskih stotov jabolka, so imeli 2650 gld. več dobička, kakor druga leta, ko so ti lepi goldinarji šli v žep prekupcev.

Te in druge jednake okolnosti so napotile štajarsko sadjarsko društvo, da je vzelo stvar v roke in se lotilo posredovanja mej prodajalci in kupovalci. Vsak prodajalec se oglasi pri sadjarskem društvu ter mu naznani, koliko ima sadja na prodaj. Društvo si vse natančno zabeleži in potem doloži znanim kupovalcem naslove dotičnih sadjarjev. Kupovalec pride potem na lice mesta in sklence tam kupčijo.